

i Virkeligheden hörer sammen, — muligens ogsaa *G. affinis* PK. og *biguttulus* TH., samt *boreellus* J. SAHLBG. At fremtidige Undersøgelser ville bevirke en Reduktion af Artsantallet i denne Gruppe, derom nærer ialfald jeg for min Del ingen Tvivl.

Kristiania i November 1880.

TILL GASTRODES ABIETIS' (LINN.)
LEFNADSHISTORIA

AF

O. M. REUTER.

I sextonde årgången af the Entomologist's Monthly Magazine, pg. 175 och 214, omtalas fynd af ofvan nämnda hemipteron i Skotland (Pitlochrie och Morayshire) under December månad 1879. Meddelaren anför dervid att han funnit arten på förra stället på kottar af *Abies Douglasi*, på det senare i fjorton exemplar emellan kottefjällen af *Abies excelsa*.

Denna notis innehåller emellertid egentligen intet nytt; ty mer än en författare från sjuttonhundratalet eller början af detta sekel nämner om ofvan anförda species att det uppehåller sig på kottarne af *Abies*. Så säger t. ex. PAOLA SCHRANK år 1801 om dess vistelseort i sin Fauna boica II, 1, p. 84: »in den, Zapfen der Rothtanne».

Den, hvilken tidigast och noggrannast redogjort för denna insekts lefnadssätt, är emellertid J. G. KÖLREUTER i en uti Acta Academiae Theodoro-Palatinae Tom. III (1775) pp. 62—68 införd uppsats med titel: »Nachricht von einer schwarzbraunen Wanze, die sich die Roth-tannenzapfen zu ihrem Winterlage erwählt, und gegen diese Jahreszeit den Creuzvögeln zur täglichen Speise dient.»

Då nu citerade afhandling innehåller åtskilligt, som torde vara obekant för vår tids entomologer, och då den äfven är af ett visst intresse för ornitologen, har jag trott ett kort referat af densamma förtjena sin plats i tidskriften.

Författaren säger sig redan år 1754 mot slutet af Oktober hafva iakttagit en stor mängd korsnäbbar i de württembergiska granskogarne, vanligen i flockar af 6—12 individer. Han observerade dervid att de, der de slogo sig ned på ett af dessa träd, inom några få minuter nedkastade en stor mängd kottar, hvilka ännu voro helt friska och redan nästan fullmogna. Ditills hade han trott att korsnäbbarnes förnämsta näring utgjordes af granfrön, hvilka de på så skickligt sätt kunna utdraga från kottarne förmedelst sin för detta ändamål likasom särskildt bildade näbb. Men vid tanken derpå, att hvarje kotte innehöll ett så stort antal frön, att det borde förslå på en god stund för äfven den hungrigaste korsnäbb, samt att detta oakadt foglarne så slösaktigt behandlade kottarne, hvilka de väl icke läto nedfalla i sådan mängd af blott oförmåga att kvarhålla dem, kom han till den slutsats att de nu måste i dessa uppsöka något annat än fröen, ehuru väl han visste att de under andra årstider läto sig dessa väl smaka. Han sköt derföre en korsnäbb och undersökte dess mage och kräfva. Till sin förvåning fann han i dessa intet annat än dels ännu hela, dels sönderstyckade individer af den skinnbagge, LINNÉ i *Systema naturae* beskrifvit under namn af *Cimex Abietis* och af hvilken KÖLREUTER nu lemnar en omständig beskrifning, åtföljd af en figur (Tab. I, fig. X).

KÖLREUTER förmodade då genast, att denna insekt hade sökt sitt vinterläger mellan kottfjällen och att det egentligen var den, som utgjorde föremål för korsnäbbarnes undersökningar af kottarne. Vid närmare betraktande af insekten, syntes äfven dess i högsta grad tillplattade kropp särskildt lämpad för en vinterhvila emellan de tilltryckta kottfjällen, hvarest icke en annorlunda danad art kunde få utrymme nog.

Hans förmodan besannade sig vid undersökning af de på marken liggande, nyss nedkastade kottarne, i många af hvilka han fann 1 à 4 skinnbaggar. Då han vidare granskade de quarsittande frukterna på några nyss fällda och af korsnäbbarne obe-

rörda exemplar af ofvannämnda barrträd, träffade han der 8 å 10 insekter i hvarje kotte. Han anmärker härvid att han alltid funnit dessa endast i frukten af granen (»Rothanne») och blott i sådana, som antingen hängde kvar på trädet eller ock afkastats under årets sista månader, men aldrig i halfruttna, fuktiga kottar, hvilka redan öfver flere år legat på marken. Dessa senare skulle icke heller förmå att skydda skinnbaggarne emot fukt och väta, hvilken deremot hindras att intränga emellan fjällen af det harz-lager, som i riklig mängd utsvetas särdeles i kanten af fjällen.

Känt är att kottarne vid vinterns annalkande allt mer och mer sammandraga sina fjäll, hvilka icke åter öppnas förr än i Mars eller April följande år. I dessa tätt slutna rum ligga nu de ofta nämnda skinnbaggarne i vinterdvala och i godt skydd för köld och snö.

KÖLREUTER roade sig med att öfverraska de i en kotte gömda individerna med en konstgjord vår på så sätt att han lade kotten i ett stort öfvertäckt glas, som han om aftonen ställde i ett varmt rum. Följande morgon, då kotten genom värmen öppnat sina fjäll, sprungo en mängd skinnbaggar muntert omkring i glaset. Han satte då ånyo detta ut i kölden; småningom blefvo insekterna allt trögare och dåsigare, till dess att de den ena efter den andra åter drogo sig in emellan kottefjällen, hvilka äfven kort derefter ånyo slöto sig fullkomligt.

Det är dessa KÖLREUTERS redan år 1754 gjorda, mera än hundra år gamla iakttagelser, hvilka nu senast med hänsyn till den i fråga varande insektens egendomliga vinterquarter blifvit konstaterade af en britisk entomolog, sedan de så godt som fullkomligt råkat i glömska. Också hos oss öfvervintrar såväl denna art, som den närstående, *G. ferrugineus* LINN., på samma sätt. I April månad 1880 fann jag nämligen nära Helsingfors en mängd exemplar af dessa båda arter, hvilka fastnat i kådan på en föregående höst afhuggen granstam, ofvanför hvilken någon ekorre eller möjligen korsnäbb skalat kottar, att döma af den massa lösa kottefjäll, hvilka i högar lågo på en del af stubben.

Ingendera af arterna är att räkna bland våra allmänna hemiptera. Måhända skola de låta lättast insamla sig just om vintern genom undersökning af såväl gran- som tall-kottar. Medan jag nämligen hittills funnit *G. Abietis* uteslutande på gran, har

jag deremot tagit den andra arten, *ferrugineus*, upprepade gånger och särdeles på de åländska öarne på tall. Kanske ett hemförande af våra barrträds-frukter äfven med andra species skulle visa sig löna insektsamlaren under vintern.

Är sålunda frågan om *Gastrodes*-arternas öfvervintring fullkomligt bragt på det klara, kvarstår likväl ännu obelyst det faktum, som först ledde till upptäckten af deras vinterqvarter, eller den omständighet att korsnäbbarnes föda i våra barrskogar vintertid skulle utgöras hufvudsakligen af dessa insekter. Vi komma här in på ornitologiens område och sluta derföre med att upprepa KÖLREUTERS, såsom det synes nog litet beaktade uppgift. Af stort intresse vore att se densamma konstaterad äfven af våra ornitologer.

KÖLREUTER tror att korsnäbbarne i denna ovanliga föda finna ett afrodisiacum, som vore af nytta för deras under vinterns kyla inträffande parning och stöder sig dervid på andra insekters kända verkan i likartadt hänseende. Saken förtjenar i alla händelser en närmare undersökning.

